

ЕТНОКУЛТУРНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И МИГРАЦИЯ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ КЪМ 07 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

Окончателни данни

Етнокултурните характеристики на населението са обект на наблюдение от началото на 135-годишната история на преброяванията в страната. При първите преброявания, проведени в края на XIX век (1887 и 1892 г.), са наблюдавани признаците „вероизповедание“ и „матерен език“. През 1900 г. е включен признакът „народност“. При преброяването, проведено в края на 1946 г., вероизповеданието отпада, а другите два признака фигурират до 1975 г., като вместо матерен език се използва наименованието „майчин език“. Единствено през 1985 г. тези признаци са изключени от програмата на преброяването. При преброяванията, проведени през 1992 и 2001 г., се наблюдават признаците „етническа група“, „майчин език“ и „вероизповедание“, а при преброяванията през 2011 и 2021 г. е добавена и „религиозност“.

При последните три преброявания въпросите, свързани с етнокултурните характеристики, са доброволни. Използваните дефиниции и методология, както и формирането на въпросите и отговорите в преброителната карта са изцяло съобразени с основните принципи и препоръки на ООН, свързани с изучаването на населението по етнически и религиозни признаци:

- ✓ Доброволност на отговорите;
- ✓ Самоопределение;
- ✓ Възможност за свободно записан отговор.

Самоопределение по етнос

Етническата група представлява общност от лица, близки по произход, бит, култура и език.

Тенденциите в демографските процеси, обуславящи измененията в броя и структурите на населението, се отразяват върху всички етнически групи в страната. В резултат на това намалява абсолютният брой на населението и на трите основни етнически групи, както и не настъпват съществени изменения в етническата структура между последните две преброявания.

Към 7 септември 2021 г. **българската етническа група в област Търговище** обхваща 46 455, или 50.4% от лицата, отговорили на въпроса за етническа принадлежност. В сравнение с 2011 г. дялът на тази група намалява с 20.4 процентни пункта.

Към **турската етническа група** са се самоопределили 34 729, или 37.7% от отговорилите лица. Относителният им дял намалява с 9.2 процентни пункта в сравнение с 2011 година.

Към традиционно третия по численост **ромски етнос** са се самоопределили 5 980, или 6.5% от отговорилите лица. Относителният дял на населението от тази етническа група намалява с 23.0 процентни пункта в сравнение с 2011 година.

Към **други етнически групи** са се самоопределили 2 828 души, или 2.9%.

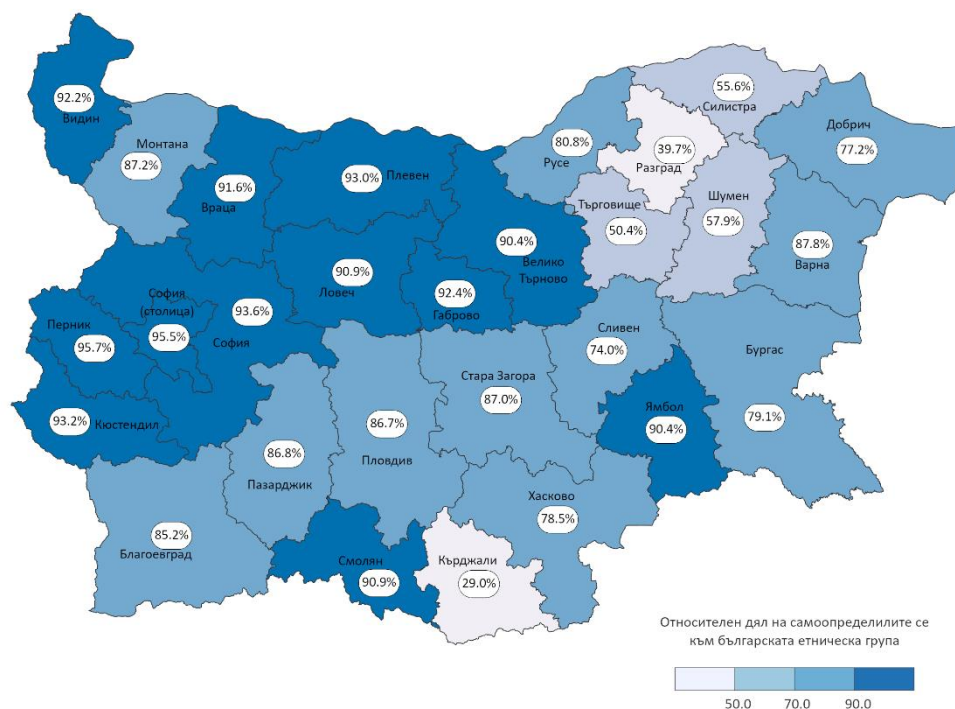
Лицата, които са посочили, че **не могат да се самоопределят**, са 466 (0.5%). Отговор „**Не желая да отговоря**“ са отбелязали 1 625, или 1.7% от отговорилите лица.

Териториално разпределение по етническо самоопределение

Към 7 септември 2021 г. в градовете живеят 78.3% от българския, 35.9% от турския и 27.1% от ромския етнос.

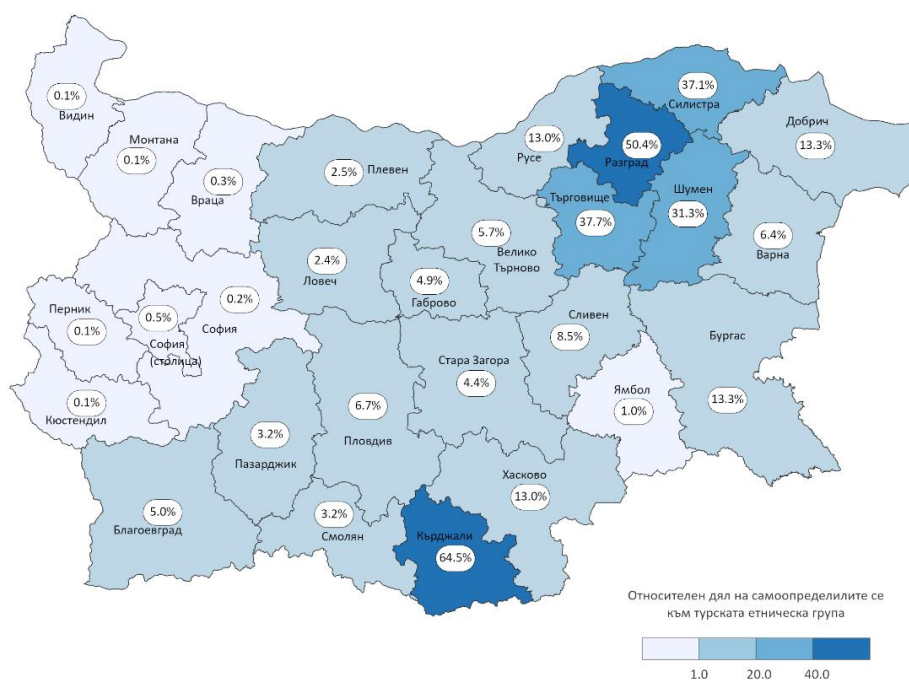
Българската етническа общност преобладава във всички области с изключение на областите Кърджали и Разград, където тя формира съответно 29.0 и 39.7% от населението на областта.

Фиг. 1. Относителен дял на самоопределилите се към българската етническа група по области към 7 септември 2021 година

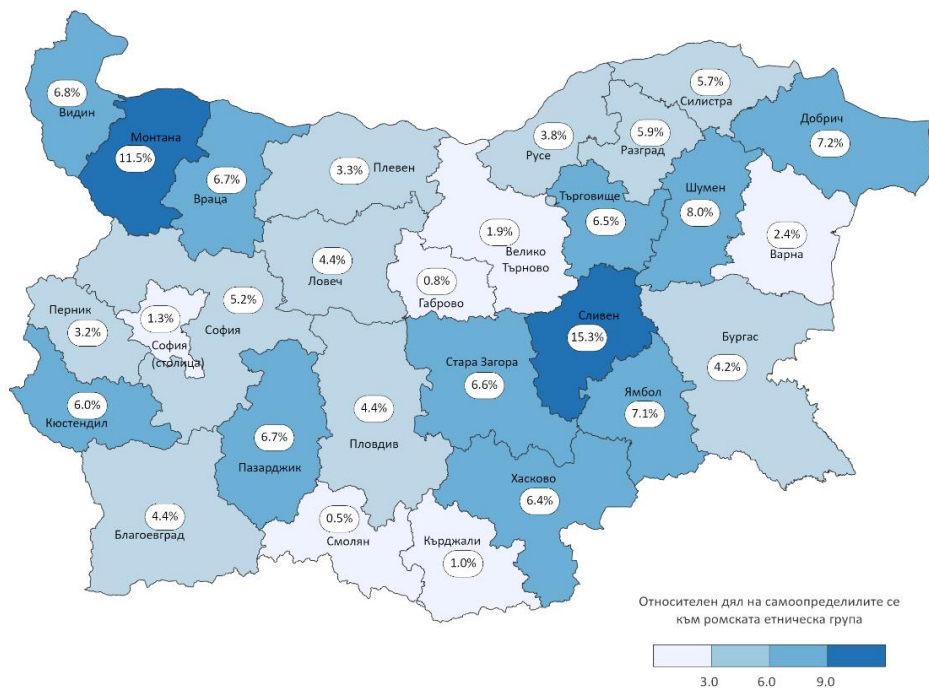
Лицата, самоопределили се към турската етническа общност, са концентрирани териториално главно в областите Кърджали (64.5%), Разград (50.4%), Търговище (37.7%), Силистра (37.1%) и Шумен (31.3%). Общо в петте области живее почти половината от населението, самоопределило се към турската етническа група - 48.4%.

Фиг. 2. Относителен дял на самоопределилите се към турската етническа група по области към 7 септември 2021 година

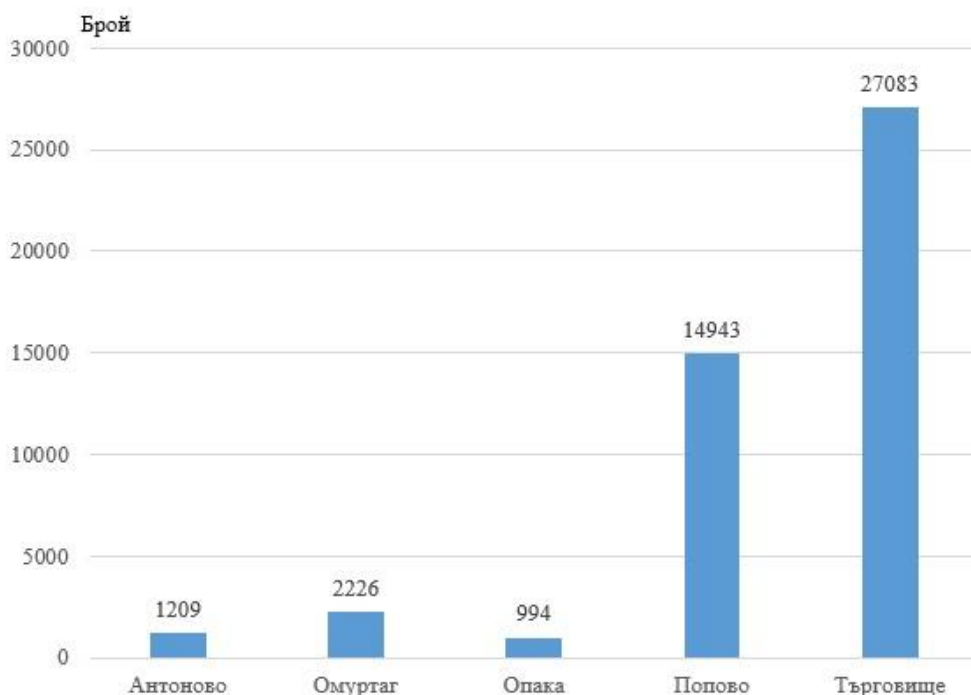
Лицата от ромската етническа група са разпределени териториално във всички области на страната. Най-голям е делът на ромския етнос в областите Сливен - 15.3%, и Монтана - 11.5%, следвани от Шумен - 8.0%, Добрич - 7.2%, и Ямбол - 7.1%.

Фиг. 3. Относителен дял на самоопределилите се към ромската етническа група по области към 7 септември 2021 година

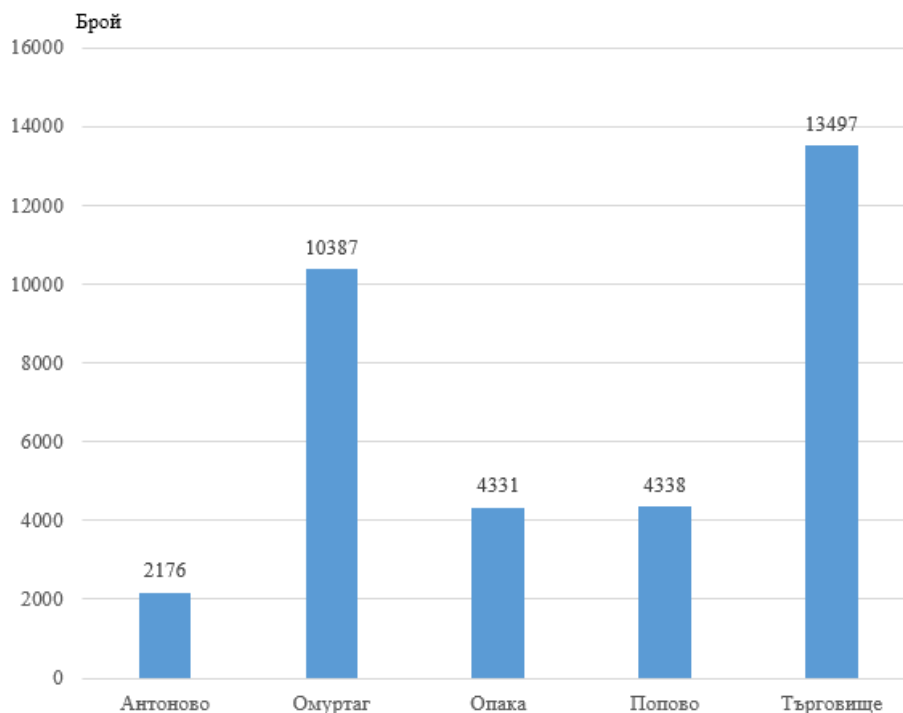
Най-много от българската етническа група има в община Търговище – 27 083 души, а най-малко в община Опака – 994 души.

Фиг. 4. Население от българската етническа група в област Търговище по общини към 7 септември 2021 година

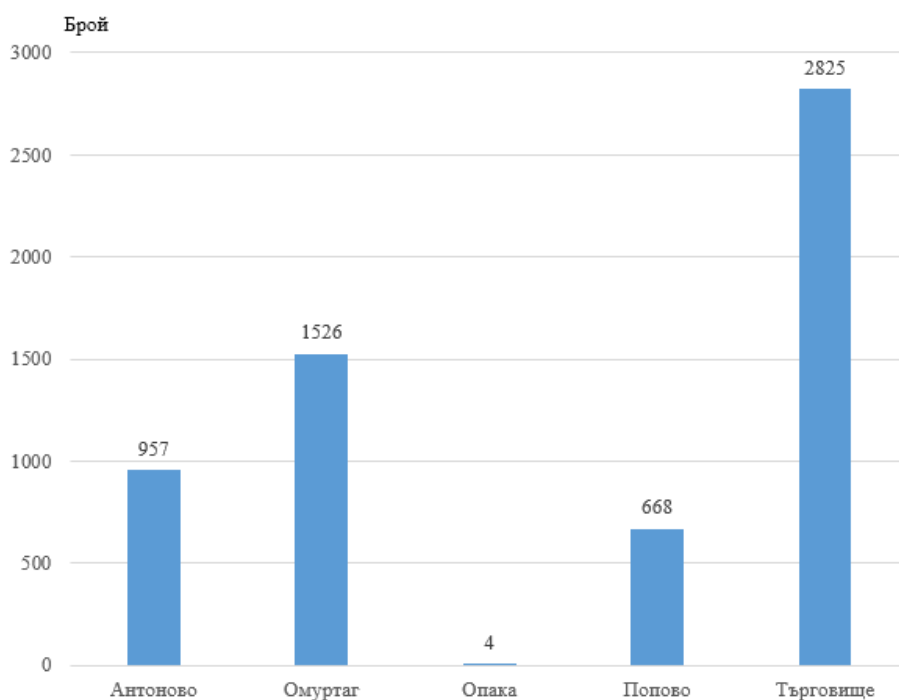
Най-много от турската етническа група има в община Търговище – 13 497 души, а най-малко в община Антоново – 2 176 души.

Фиг. 5. Население от турската етническа група в област Търговище по общини към 7 септември 2021 година

Най-много от ромската етническа група има в община Търговище – 2 825 души, а най-малко в община Опака – 4 души.

Фиг. 6. Население от ромската етническа група в област Търговище по общини към 7 септември 2021 година

Майчин език

Майчиният език е вторият традиционно изучаван при преброяванията етнокултурен признак.

Майчиният език е първият език, усвоен у дома в най-ранно детство.

Българският е майчин език за 47 607 души, или 49.2% от населението, турският - за 35 457 души, или за 36.7%, и ромският - за 4 996 души, или за 5.2% от отговорилите на въпроса.

Друг майчин език са посочили 622 души, или 0.6%.

Лицата, които са посочили, че **не могат да определят** майчиния си език са 314 (0.3%). Отговор „**Не желая да отговоря**“ са отбелязали 1 413, или 1.5% от отговорилите лица.

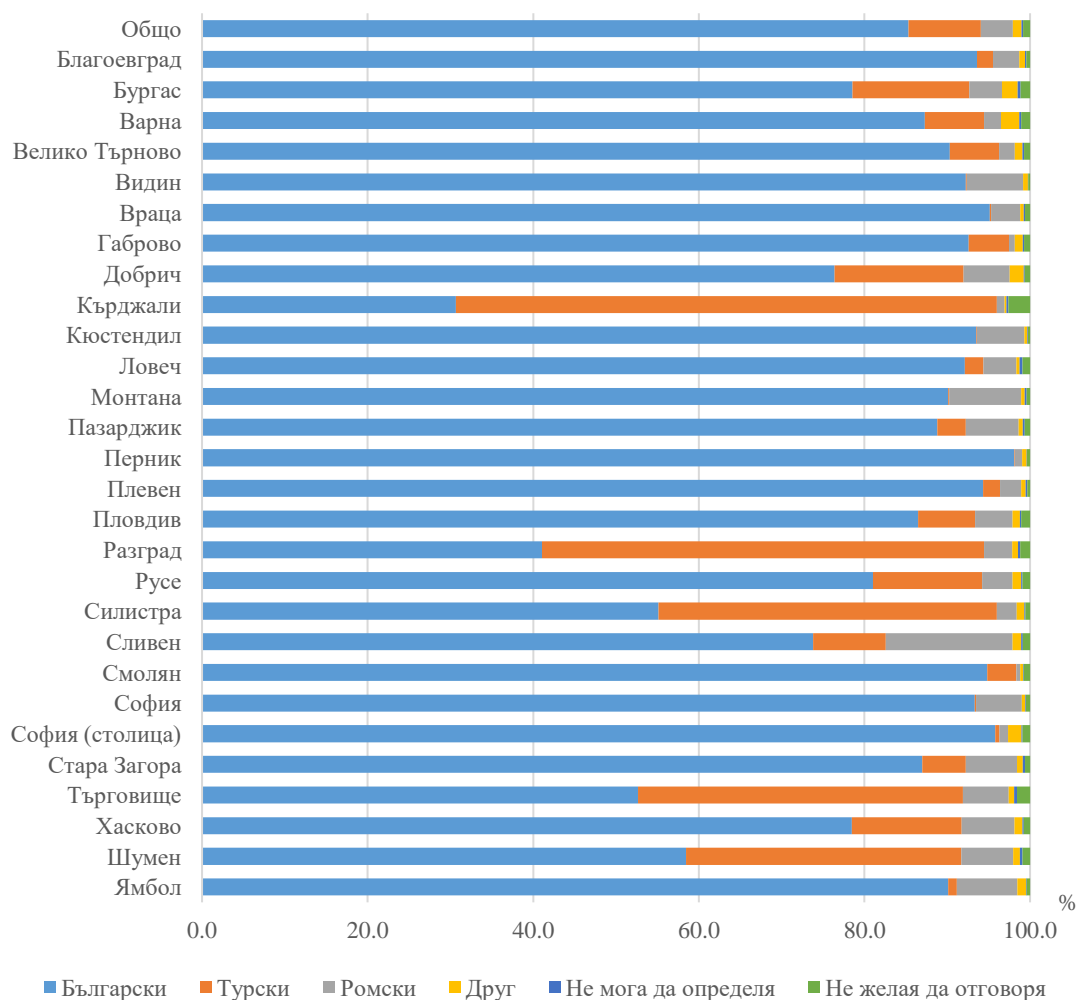
В община Търговище най-много от населението са посочили български за майчин език – 27 405 души, а най-малко в община Опака – 963 души.

Най-много от населението на община Търговище са посочили турски за майчин език – 14 287 души, а най-малко в община Антоново – 2 166 души.

В община Търговище най-много от населението са посочили ромски за майчин език – 1 974 души, а най-малко в община Опака – 3 души.

Териториалното разпределение на населението според посочения майчин език до голяма степен е идентично с разпределението по етническа принадлежност.

Фиг. 7. Разпределение на населението по майчин език и области

Вероизповедание

Вероизповеданието е принадлежността на лицето към дадена група, обособена исторически и характеризираща се с извършването на определени религиозни обреди (източноправославни, католически, протестантски, мюсюлмански и други).

Лицата, самоопределили се към християнско вероизповедание, са 39 836, или 43.1% от отговорилите на въпроса.

Мюсюлманско вероизповедание са посочили 39 481 лица, или 42.8%.

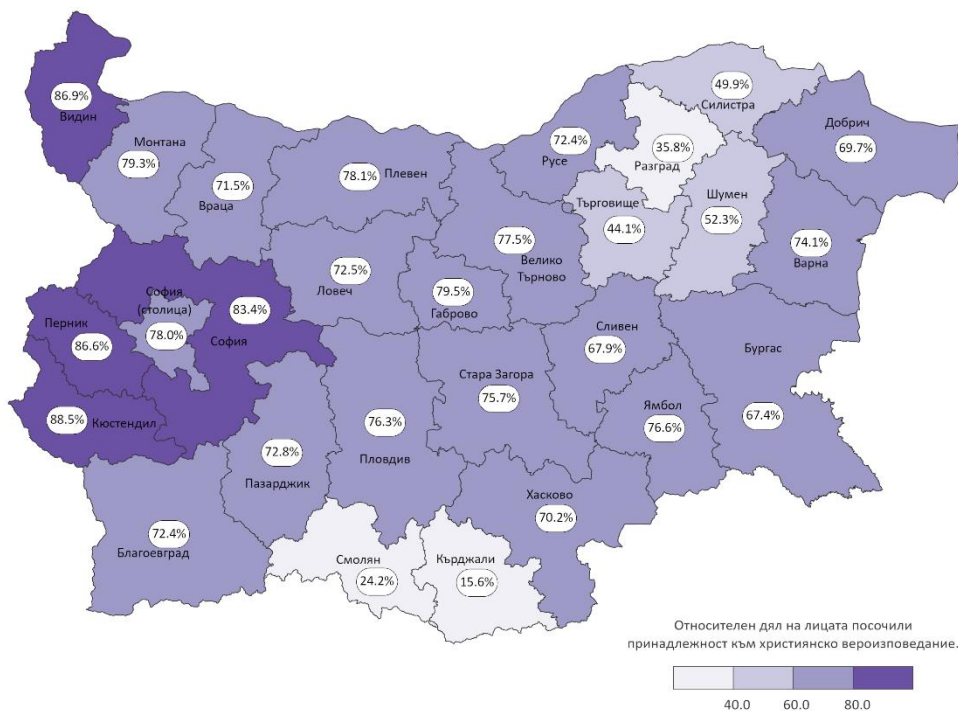
Към 7 септември 2021 г. 2 081 (2.1%) лица са отговорили, че нямат вероизповедание, 3 148 (3.4%) са изпитали затруднения да определят своето вероизповедание, а 5 823 (6.3%) са отбелязали отговор „не желая да отговоря“.

Най-много от населението в община Търговище са посочили християнско вероизповедание – 23 099 души, а най-малко в община Опака – 901 души.

Най-много от населението в община Търговище са посочили мюсюлманско вероизповедание – 15 704 души, а най-малко в община Антоново – 2 930 души.

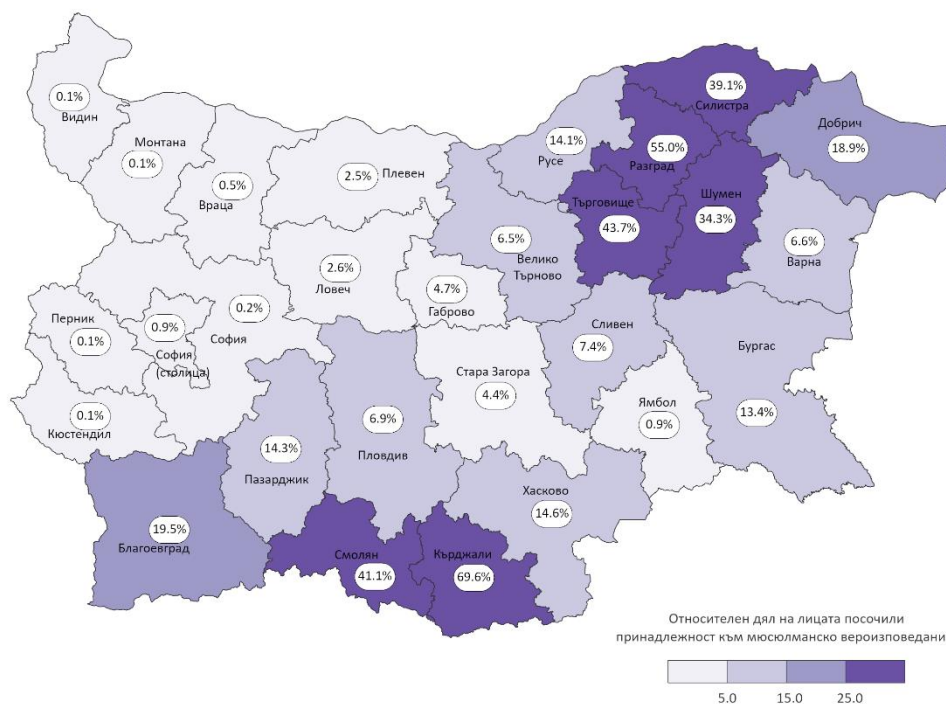
В териториален аспект най-висок е делът на самоопределилите се към християнско вероизповедание в областите Кюстендил (88.5%), Видин (86.9%), Перник (86.6%) и София (83.4%), а най-нисък - в областите Кърджали (15.6%), Смолян (24.2%) и Разград (35.8%).

Фиг. 8. Относителен дял на лицата, самоопределили се към християнско вероизповедание, по области към 7 септември 2021 година

Лицата, самоопределили се към мюсюлманско вероизповедание, са концентрирани предимно в областите Кърджали (69.6%), Разград (55.0%), Търговище (43.7%), Смолян (41.1%), Силистра (39.1%) и Шумен (34.3%). Най-нисък е този дял в областите Видин, Монтана, Перник и Кюстендил - по 0.1% от отговорилите на въпроса.

Фиг. 9. Относителен дял на лицата, самоопределили се към мюсюлманско вероизповедание, по области към 7 септември 2021 година

Миграция

Явлението всекидневна трудова миграция е тясно свързано с икономическото състояние на населените места, тяхното местонамиране и инфраструктура, както и с наличието и характеристиките на работната сила в тях. Значението на този процес за обществото е голямо, тъй като участието във всекидневните пътувания, за разлика от постоянното преселване, не води до обезлюдяване на населени места или до нарушаване на възрастовата структура на населението. Всекидневната миграция е наблюдавана изчерпателно за първи път при преброяването през 1975 година. При преброяването през 2021 г. се наблюдава не само ежедневната трудова миграция, а като цяло местонамирането на работното място, вкл. за лицата, които работят предимно от вкъщи, както и за тези без фиксирано работно място.

Местонамиране на работното място на заетите на възраст 15 и повече навършени години

Към 7 септември 2021 г. 1 068 лица, или 3.0% от отговорилите на въпроса са посочили, че работят предимно от вкъщи. Без фиксирано работно място са 1 401 лица, или 4.0%. Най-висок е абсолютният брой и относителният дял на лицата, които работят в същото населено място, в което живеят – 19 987 (56.5%). До населеното място, в което работят, пътуват 7 397 лица, или 20.9%. Заетите, които пътуват извън страната, са 247, или 0.7%.

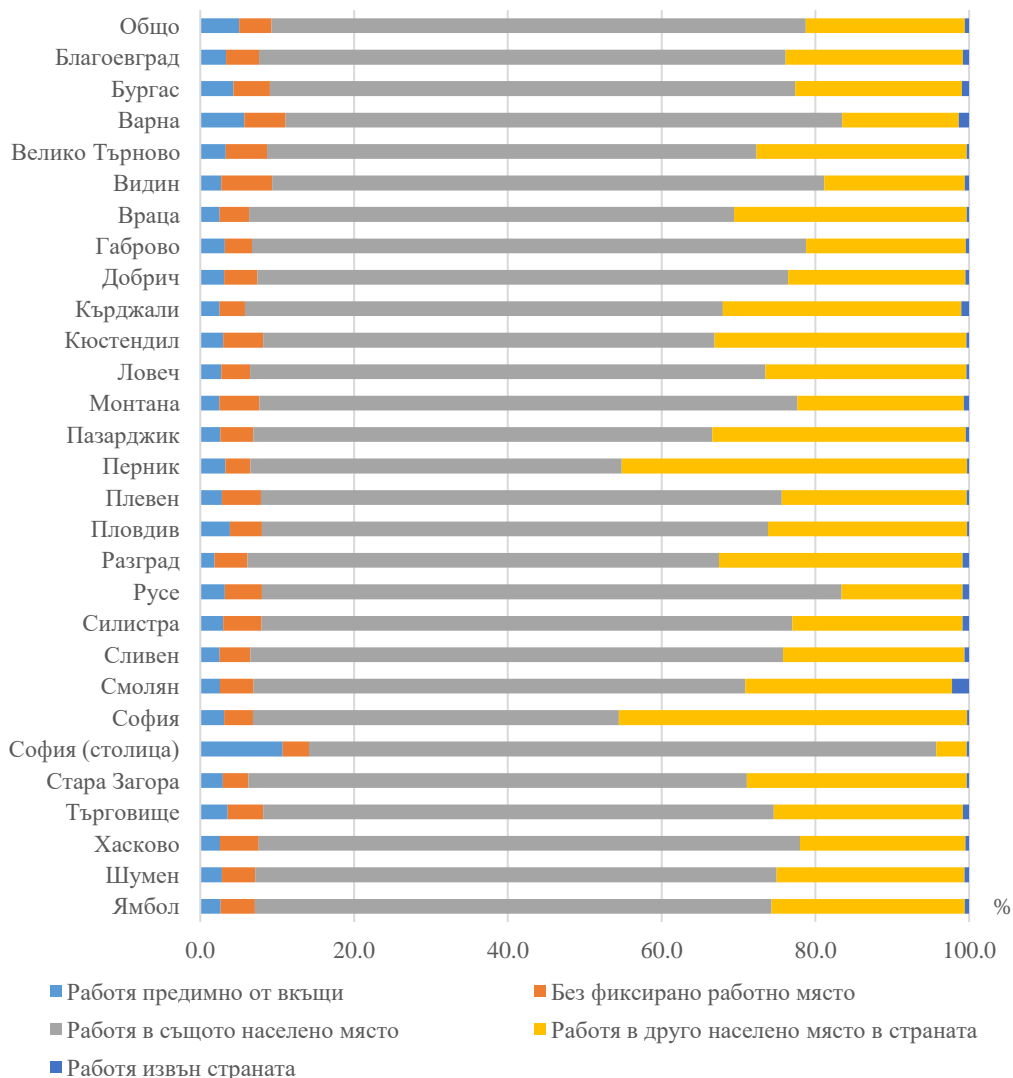
Към 7 септември 2021 г. най-висок е делът на лицата, работещи предимно от вкъщи, в областите София (столица) - 10.7%, Варна - 5.7%, и Бургас - 4.3% от заетите в съответната област.

Заетите без фиксирано работно място са относително равномерно разпределени на територията на страната и варират от 3.2% в област Перник до 6.6% в област Видин.

Най-нисък е относителният дял на заетите лица, които пътуват в друго населено място, за да работят, в областите София (столица) - 4.0%, Варна - 15.2%, и Русе - 15.8%. Най-голям е

делът на трудовите мигранти в областите София - 45.3%, Перник - 44.9%, Пазарджик - 33.0%, и Кюстендил - 32.8%.

Фиг. 10. Разпределение на зетите лица според местонамирането на работното им място и областта им по местоживееене към 7 септември 2021 година

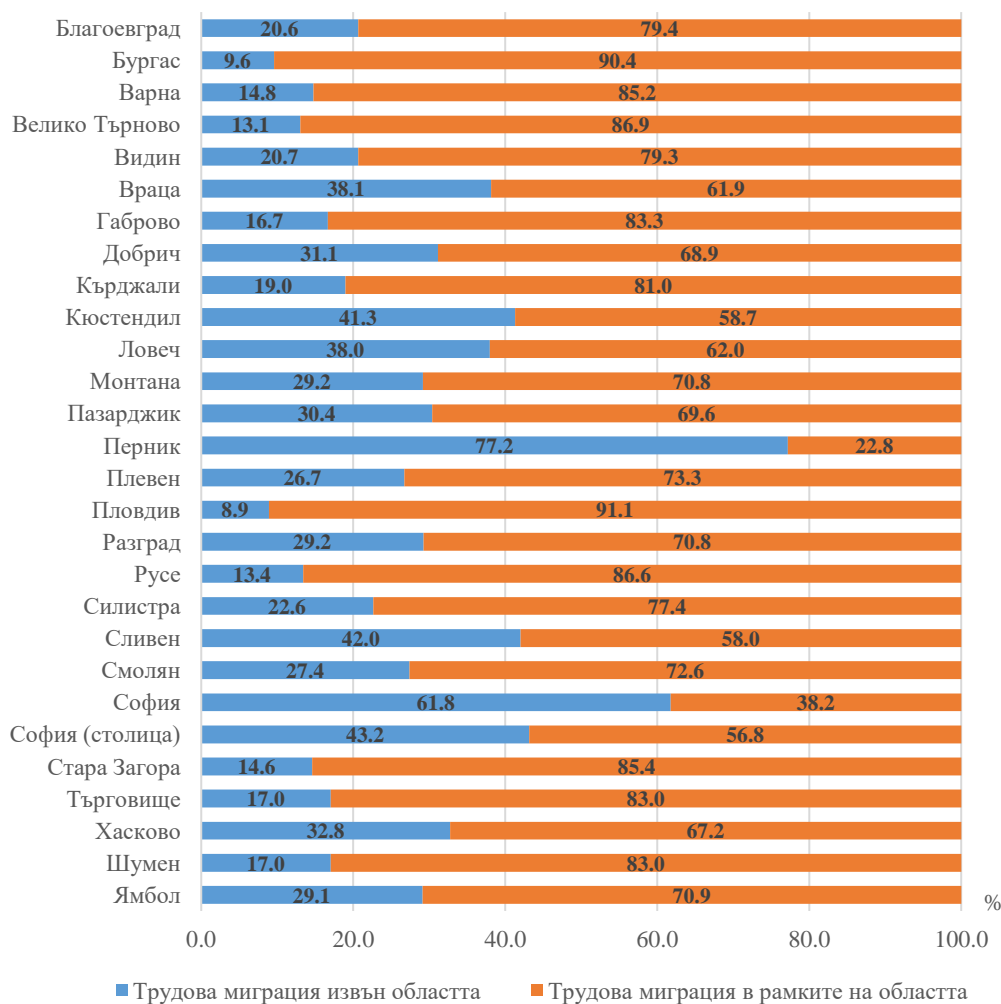

Трудова миграция между областите

Към 7 септември 2021 г. 7 397 души, или 24.6% от всички трудови мигранти пътуват до населени места на територията на областта, в която живеят.

Най-висок е относителният дял на трудовите мигранти, пътуващи извън границите на областта, в която живеят, в областите Перник (77.2%) и София (61.8%), което може да се обясни с близостта на тези области до столицата. Най-нисък е този дял в областите Пловдив - 8.9%, и Бургас - 9.6% от трудовите мигранти в областта.

Фиг. 11. Структура на трудова миграция по направления - в рамките на областта и извън областта по местоживее, към 7 септември 2021 година

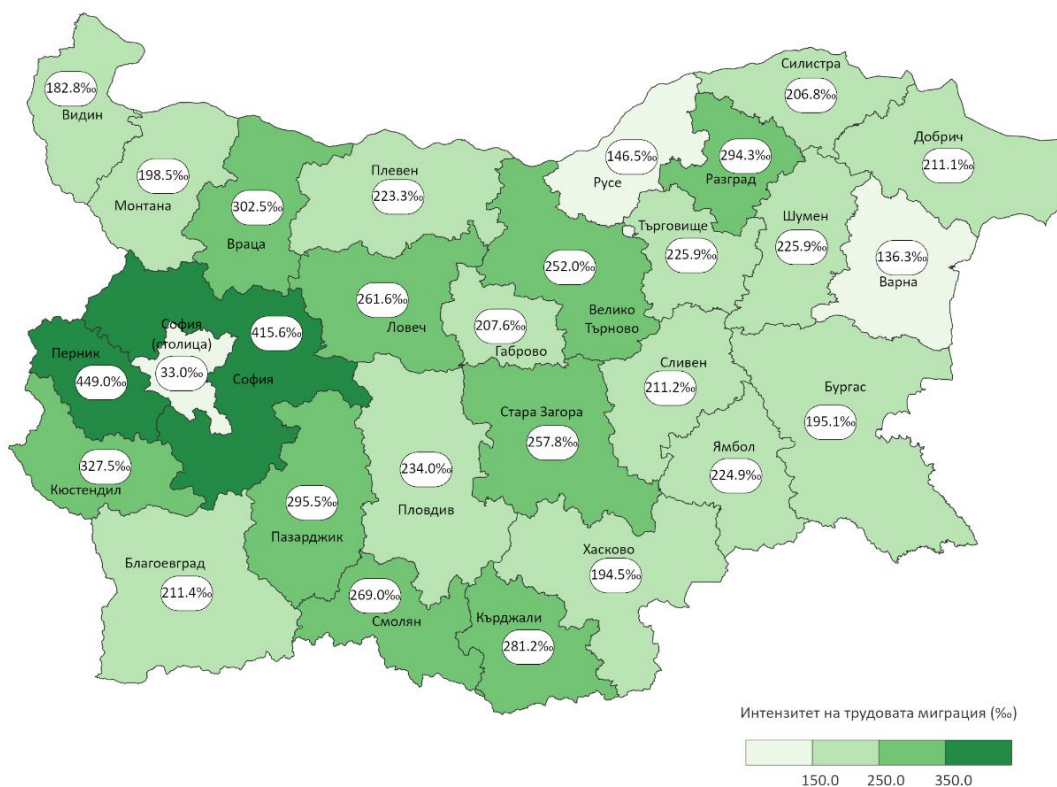
Наблюдават се големи различия по отношение на интензитета на всекидневната трудова миграция¹ по области. С най-висок коефициент на участие в трудовите пътувания е заетото население в област Перник - 449.0%, или всяко второ заето лице в тази област пътува от населеното място, в което живее, до населеното място, в което работи. Интензитетът на всекидневните трудови пътувания е висок и в областите София (415.6%), Кюстендил (327.5%) и Враца (302.5%). За област Търговище интензитета на трудовата миграция е 225.9%

В четири области на страната интензитетът на трудовите пътувания е по нисък от средния за страната (185.9%) - това са областите Видин, Русе, Варна и София (столица). Сред тях с най-нисък коефициент на участие на заетите лица в трудовите пътувания е област София (столица) с едва 33.0%.

Във всички останали области интензитетът на трудовата мобилност е над средния за страната и варира в границите между 194.5% за област Хасково и 295.5% за област Пазарджик.

¹ Трудови мигранти на 1 000 заети лица.

Фиг. 12. Интензитет на трудовата миграция по области към 7 септември 2021 година

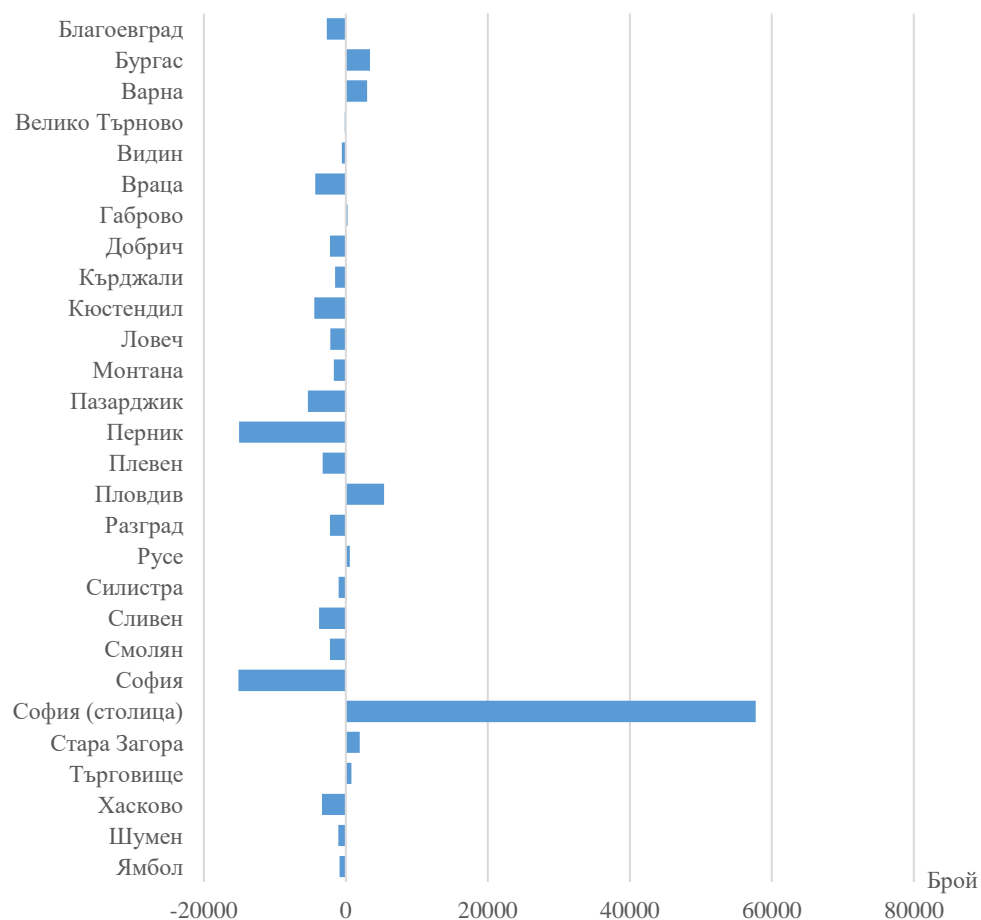
Миграционното салдо е резултат от съпоставянето на двата срещуположни потока на всекидневно напускащите областта и пристигащите в нея с цел работа. Различният размер на тези потоци формира положително или отрицателно миграционно салдо на заетите лица за различните области.

С най-голямо отрицателно салдо в резултат на ежедневната трудова миграция са областите София и Перник. Ежедневно броят на заетите лица намалява с 15 124 души за област София и 15 024 души за област Перник.

С отрицателен баланс при ежедневното движение на трудовите ресурси са още 18 области. Стойностите на миграционното салдо при тях е в границите от -5 345 за област Пазарджик до -172 за област Велико Търново.

С положителен прираст са осем области. Най-голямо ежедневно нарастване на заетите се наблюдава в област София (столица) - 57 752 души, следват областите Пловдив - 5 378, Бургас - 3 404, и Варна - 2 977 заети лица.

Фиг. 13. Прираст на заетите лица в резултат на трудовата миграция от и към областите към 7 септември 2021 година

Местонамиране на учебното заведение на учащите лица

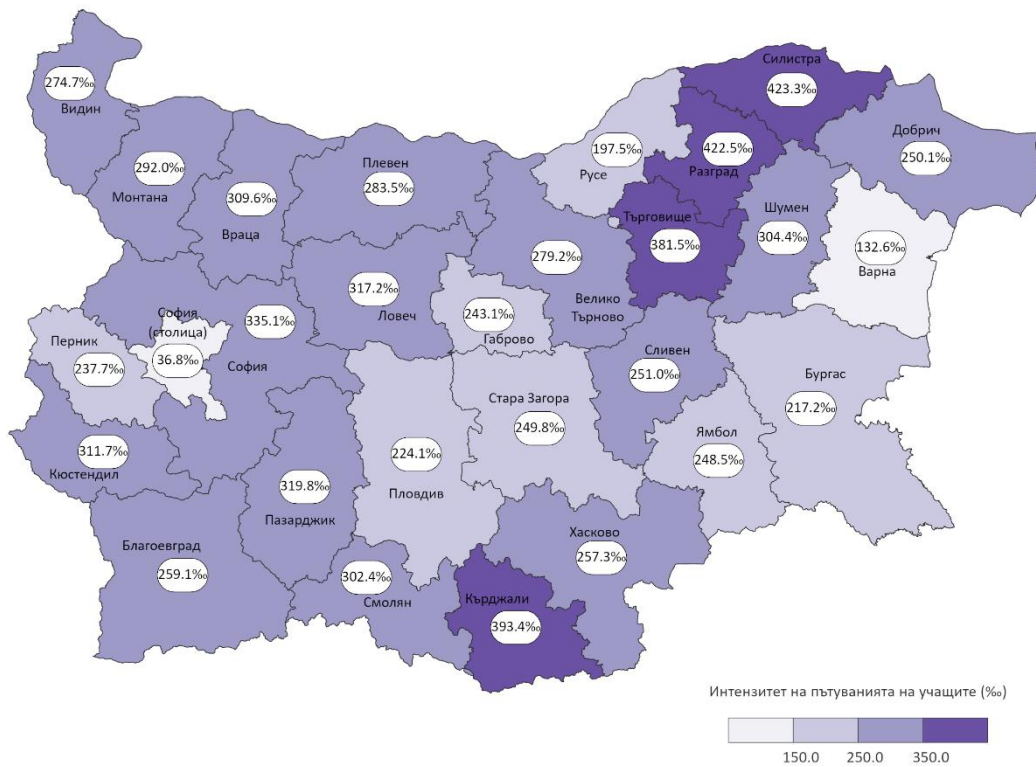
Към 7 септември 2021 г. 246 лица, или 2.1% от отговорилите на въпроса в областта, са посочили, че учат предимно от вкъщи. Най-висок е абсолютният брой и относителният дял на лицата, които учат в същото населено място, в което живеят – 6 958 (59.4%). Пътуват до населеното място, в което учат, 4 466 лица, или 38.2%. Учащите, които пътуват извън страната, са 36, или 0.3%.

Миграция на учащите между областите

Най-висок е относителният дял на учащите, които пътуват извън границите на областта, в която живеят, в областите Перник (57.6%) и София (53.7%). Най-нисък е този дял в областите Пловдив - 13.5%, и Велико Търново - 18.9% от пътуващите, за да учат в областта.

С най-висок коефициент на участие в пътуванията с цел образование е населението в областите Силистра - 423.3%, и Разград - 422.5%. Най-нисък е този показател в област София (столица) - 36.8%.

Фиг. 14. Интензитет на пътуванията на учащите лица към 7 септември 2021 година

Отдел „Статистически изследвания – Търговище“ към ТСБ Североизток ще оповестява поетапно резултатите от Преброяване на населението и жилищния фонд през 2021 година.